

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATAREA DISCRIMINĂRII
Autoritate de stat autonomă

București, Piața Valter Mărăcineanu nr. 1-3, et. 2, tel/fax. +40-21-3126578,
e-mail: cncd@cncd.org.ro
Operator de date cu caracter personal nr. 11375

HOTĂRÂREA NR. 226
din data de 25.07.2012

Dosar nr.: 457/2011.

Petitia nr.: 7000/16.12.2011

Petent: D. I.

Reclamat: F. M. V. V. Vi, Baroul Sibiu.

Obiect: Refuzul acordării de asistență juridică.

I. Numele, domiciliul sau reședința părților.

I.1. Numele, domiciliul, reședința sau sediul petentului:

I.1.1. D. I., cu domiciliul în Sibiu,

I.2. Numele, domiciliul, reședința sau sediul reclamațiilor:

**I.2.1. F. M., cu adresă de comunicare la Baroul de avocați Sibiu
cu sediul în Sibiu, Str. Rennes, Nr.4, județ Sibiu**

**I.2.2. V. V. Vi cu adresă de comunicare la Baroul de avocați Sibiu
cu sediul în Sibiu, Str. Rennes, Nr.4, județ Sibiu.**

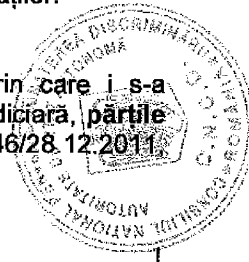
I.2.3. Baroul de avocați Sibiu cu sediul în Sibiu, Str. Rennes, Nr.4, județ Sibiu.

II. Obiectul sesizării și descrierea presupusei fapte de discriminare

1. Petentul susține că a solicitat de la Baroul de avocați Sibiu, un avocat din oficiu pentru a-l reprezenta în instanță.
2. Cererea a fost aprobată de decanul Baroului dar partea reclamată F. M. a refuzat în mod categoric susținând ca nefondate afirmațiile petentului.
3. Petentul solicită analiza, constatarea și sancționarea reclamațiilor.

III. Procedura de citare

1. Petentul a fost citat prin adresa nr.7000/28.12.2011, prin care i s-a solicitat criteriul care a stat la baza refuzului de asistență extrajudiciară, părțile reclamate au fost citate prin adresele înregistrate cu nr.7146/28.12.2011.

procedura de citare fiind astfel îndeplinită, conform dispozițiilor O.G. nr.137/2000, republicată.

2. La termenul de audieri stabilit pentru data de 09.02.2012, părțile nu au fost prezente.

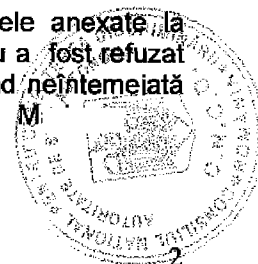
IV. Susținerile părților

IV.1. Susținerile petentului

1. Petentul susține că a solicitat de la Baroul de avocați Sibiu, un avocat din oficiu pentru a-l reprezenta în instanță. Cererea a fost aprobată de decanul Baroului dar partea reclamată F. M a refuzat în mod categoric susținând ca nefondate afirmațiile petentului.
2. Petentul este înștiințat de către decanul Baroului de avocați Sibiu printr-o scrisoare faptul că partea reclamată F M nu este obligată să treacă peste propria convingere profesională formată prin analiza de caz.
3. Cazul la care se referă petentul și pentru care a dorit asistență extrajudiciară se referă la o hotărâre a Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, hotărâre ce nu i-a mai fost înapoiată de către partea reclamată F. M
4. ~~Potentul face referire la o situație similară din 2009 când a fost desemnat un avocat pentru a-i acorda asistență extrajudiciară în ce privește decizia nr.2/4.05.2009 din data de 28.01.2009.~~

IV.2. Susținerile părților reclamate

1. Partea reclamată, F; M; prin punctul de vedere emis și depus la dosar înregistrat cu nr. 686/13.02.2012, susține faptul că petentul a solicitat doar consultarea unui avocat și nicidecum să-i formuleze plângerea și să-l reprezinte în instanță.
2. După studierea actelor depuse de petent, s-a constatat că solicitarea acestuia este neîntemeiată în sensul că în cuprinsul acestor acte rezultă faptul că inițial s-a adresat cu o cerere unui cămin pentru vârstnici pentru a fi primit în acest cămin dar cum nu îndeplinea condițiile necesare nici din punct de vedere al vârstei și nici din punct de vedere financiar, cererea i-a fost respinsă de d-na director C..... Rc
3. Răspunsul i-a fost comunicat petentului în cursul lunii septembrie, astfel că trecând 30 de zile de la comunicarea lui nu mai putea fi atacat în instanță conform legii contenciosului administrativ.
4. I s-a explicat petentului că trebuia să se adreseze instanței imediat după primirea răspunsului de la Primăria Sibiu, astfel că orice plângere ce ar fi adresată instanței este tardivă iar formularea acesteia de către un avocat ar fi inutilă și ar demonstra că avocatul respectiv nu este competent din punct de vedere profesional.
5. Partea reclamată, susține că i-a returnat petentului actele anexate la cererea sa de acordare a asistenței juridice din oficiu. Petentul nu a fost refuzat în ce privește repartizarea unui avocat din oficiu, cererea sa fiind neîntemeiată conform convingerilor profesionale ale părții reclamate F.

V. Motivele de fapt și de drept.

1. În fapt, Colegiul Director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării (CNCD), reține că prezenta speță are în vedere un posibil tratament discriminatoriu, concretizat prin refuzul părților reclamate de a acorda asistența juridică obligatorie, conform legii.
2. De reținut că cererea petentului avea în vedere eventualitatea formulării unei acțiuni în justiție, împotriva unui reprezentant al Primăriei Sibiu, față de refuzul exprimat de acesta, ca reprezentant al instituției, la o cerere a petentului.
3. Reținem, conform susținerilor părților și față de probatoriul depus, că refuzul reclamațiilor a avut în vedere o convingere profesională a reclamatei F. M. în urma studierii dosarului, că o eventuală formulare a unei acțiuni în justiție nu își are rostul, aceasta fiind în primul rând tardivă, față de trecerea termenului de 30 de zile de la comunicare refuzului formulat de către Primărie, precum și nefondat, reclamata considerând că refuzul este legal, devreme ce petentul nu îndeplinea două dintre condițiile ce priveau admiterea cererii adresate primăriei.
4. De asemenea, există o diferență de opinie între părți, în ceea ce privește serviciul solicitat. Petentul consideră că cererea către Baroul Sibiu avea în vedere asistența judiciară, ori părțile reclamate susțin, precum este menționat și în adresa prin care i-a răspuns petentului, că cererea acestuia avea în vedere asistența extrajudiciară.
5. În drept, Colegiul Director reține dispozițiile Convenției Europene a Drepturilor Omului, care la art.14 dispune că *"Exercitarea drepturilor și libertăților recunoscute de prezenta convenție, trebuie să fie asigurată fără nici un fel de deosebire bazată, în special, pe sex, rasă, culoare, limbă, religie, opinii politice sau orice alte opinii, origine națională sau socială, apartenență la o minoritate națională, avere, naștere sau orice altă situație."*
6. Protocolul nr.12 la Convenția Europeană a Drepturilor Omului, care la art.1 dispune interzicerea generală a discriminării, respectiv **paragraful 1** *"Exercitarea oricărui drept prevăzut de lege trebuie să fie asigurată fără nici un fel de discriminare bazată, în special, pe sex, rasă, culoare, limbă, religie, opinii politice sau orice alte opinii, origine națională sau socială, apartenență la o minoritate națională, avere, naștere sau orice altă situație"* și **paragraful 2** *"Nimeni nu va fi discriminat de o autoritate publică, pe baza oricăruia dintre motivele menționate la paragraful 1"*.
7. Conform definiției discriminării, dată de O.G. 137/2000 care la art.2 alin.1 prezintă **condițiile generale ale faptelor de discriminare**, putem considera o faptă ca fiind discriminatorie, dacă suntem în prezența unei *diferențe, bazată pe un criteriu, ce aduce atingere unui drept prevăzut de normele legale interne și internaționale, fără să existe o justificare obiectivă în ce privește respectiva diferențiere.*
8. Astfel, o faptă poate fi considerată discriminatorie, dacă aduce atingere unui drept, oricare dintre cele prevăzute și garantate de tratatele internaționale ratificate de România sau cele prevăzute de legislația națională, **dupa cum dispune și O.G. 137/2000, care la art.1 alin.2 prevede că "Principiul egalității între cetățeni, al excluderii privilegiilor și discriminării, sunt garantate în special în**

exercitarea următoarelor drepturi:"; **art.2 alin.1** "..... restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege,", precum și **Protocolul nr.12** la Convenția Europeană a Drepturilor Omului, art.1 alin.1 "Exercitarea oricărui drept prevăzut de lege,".

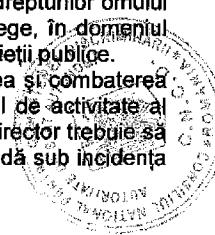
9. Analizând faptele expuse în petiție, Colegiul Director se raportează la Curtea Europeană a Drepturilor Omului, care legat de **art.14** din Convenție, privind interzicerea discriminării, a apreciat că diferența de tratament devine discriminare, atunci când se **induc distincții între situații analoage și comparabile, fără ca acestea să se bazeze pe o justificare rezonabilă și obiectivă**. Instanța europeană a decis în mod constant că pentru ca o asemenea încălcare să se producă, "trebuie stabilit că persoane aflate în situații analoage sau comparabile, în materie, beneficiază de un tratament preferențial și că această distincție nu-și găsește nici o justificare obiectivă sau rezonabilă" (vezi CEDO, 18.02.1991, Fredin vs. Suedia, paragraf 60; 23.06.1993, Hoffman vs. Austria, paragraf 31; 28.09.1995 Spadea și Scalabrino vs. Italia).

10. În același sens, Curtea Europeană de Justiție a statuat **principiul Egalității** ca unul dintre principiile generale ale dreptului comunitar. În sfera dreptului comunitar, **principiul egalității exclude ca situațiile comparabile să fie tratate diferit și situațiile diferite să fie tratate similar, cu excepția cazului în care tratamentul este justificat obiectiv** (vezi Sermide Spa vs. Cassa Conguaglio Zuchero and Others, cauza 106/83, 1984 ECR 4209, paragraf 28; Koinopraxia Enoseon Georgikon Sinetairismon Diacheir iseos Enchorion Proionton Syn PE (KYDEP) vs. Council of the European Union and Commission of the European Communities, Cauza C-146/91, 1994 ECR I-4199; Cauza C-189/01, Jippes and others 2001 ECR I-5689, parag.129).

11. Reținând, în coroborare cu aceste aspecte, definiția discriminării, astfel cum este reglementată prin **art.2 alin.1** din O.G. 137/2000, cu modificările și completările ulterioare, republicată, Colegiul Director se raportează la modul în care sunt întrunite, cumulativ, elementele constitutive ale art.2.

12. Pentru a ne afla în domeniul de aplicare al **art.2 alin.1**, deosebirea, excluderea, restricția sau preferința trebuie să aibă la bază unul dintre criteriile prevăzute la articolul în cauză, deasemenea trebuind să se refere la persoane aflate în situații comparabile dar care sunt tratate în mod diferit, datorită apartenenței lor la una dintre categoriile prevăzute în textul de lege menționat mai sus. Așa cum reiese din motivația invocată mai devreme, pentru a ne gasi în situația unei fapte de discriminare, trebuie să avem două situații comparabile la care tratamentul aplicat să fi fost diferit. Subsecvent, tratamentul diferențiat trebuie să urmărească sau să aibă ca efect restrângerea ori înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale ori a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.

13. Coroborat actului normativ care reglementează prevenirea și combaterea tuturor formelor de discriminare precum și atribuțiile și domeniul de activitate al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, Colegiul Director trebuie să analizeze în ce măsură obiectul unei petiții este de natură să cadă sub incidența

prevederilor O.G.137/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare. Astfel, Colegiul Director, analizează, în strânsă legătură în ce măsură obiectul unei petiții întrunește, în primă instanță, elementele art.2 din ordonanță, cuprins în Capitolul I – Principii și definiții, și subsecvent, elementele faptelor prevăzute și sancționate contravențional în Capitolul II – Dispoziții Speciale, secțiunea I-VI din Ordonanță.

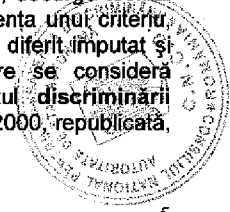
14. Colegiul Director, analizează dacă obiectul unei petiții întrunește elementele art.2 din Ordonanță, sub aspectul scopului sau efectului creat, ce a dat naștere ori nu unei circumstanțe concretizate generic în restricție, excludere, deosebire sau preferință, și care circumstanțiat la situația petentului, poate să îmbrace forma unui tratament diferit, indus între persoane care se află în situații analoage sau comparabile, datorită unor criterii determinate și care are ca scop sau efect restrângerea sau înlăturarea recunoașterii, folosinței ori exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale ori a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.

15. În măsura în care se reține întrunirea elementelor constitutive ale art.2 din ordonanță, comportamentul în speța atrage răspunderea contravențională, după caz, în condițiile în care sunt întrunite elementele constitutive ale faptelor de contravenționale prevăzute și sancționate de O.G.137/2000.

16. Colegiul reiterează că un aspect definitoriu al discriminării îl constituie faptul că diferența de tratament este bazată pe o caracteristică, respectiv un criteriu interzis. Ca atare, tratamentul aplicat trebuie să fie diferit de cel care a fost sau ar fi aplicabil unei persoane dintr-un grup relevant, în circumstanțe similare sau comparabile. Or, **discriminarea directă** presupune atingerea adusă beneficiului unui drept al persoanei discriminate tocmai datorită apartenenței acesteia la un grup (de exemplu: origine rasială sau etnică, religie, etc). Din acest punct de vedere discriminarea directă presupune o **legătură de cauzalitate identificabilă** între actul sau faptul diferențierii și apartenența la una dintre caracteristicile sau unul dintre criteriile cuprinse în norma juridică și individualizate la persoana care este supusă discriminării.

17. Acestă legătură de cauzalitate reiese din definiția cuprinsă în art.2 al O.G. 137/2000, republicată, în particular, prin utilizarea sintagmei „**pe bază de**”, dispunând că prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, „**pe bază de...**”. Legătura de cauzalitate presupune considerarea motivului sau a motivelor care au stat la baza actelor aplicate în cauzele de discriminare (*tratamentul diferențiat*) și impun a analiza dacă un criteriu interzis (*origine rasială sau etnică, vârstă, dizabilitate, sex, etc.*) invocat de către reclamant (**potent**), constituie un factor relevant sau determinant, în acțiunea sau inacțiunea imputată pârâtului (**reclamatului**).

18. Astfel, **natura discriminării**, sub aspectul ei **constitativ**, decurge tocmai din faptul că diferența de tratament este determinată de existența unui criteriu, ceea ce presupune o legătură de cauzalitate între tratamentul diferit imputat și criteriul interzis de lege, invocat în situația persoanei care se consideră discriminată. Același raționament este aplicabil și în cazul **discriminării indirecte**, astfel cum este prevăzut în art.2 alin.3 din O.G. 137/2000, republicată.

cu precizarea că **raportul de cauzalitate este indirect**, și cu atât mai mult în cazul hărțuirii, așa cum este reglementată în art.2 alin.5 al ordonanței mai sus menționate. În cazul hărțuirii, **raportul de cauzalitate este direct**, iar acest aspect rezultă din însăși formularea dată de legiuitor, în speță „*comportamentul pe criteriu de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convongeri, gen, orientare sexuală, apartenență la o categorie defavorizată, vârstă, handicap, statut de refugiat ori azilant sau orice alt criteriu care duce la crearea unui cadru intimidant, ostil, degradant ori ofensiv.*”

19. Astfel, Colegiul trebuie să analizeze, din întreg probatoriul depus în cauză, măsura în care poate fi reținut un **raport de cauzalitate direct sau indirect** între faptele imputate și un eventual criteriu invocat, respectiv existența unui raport de analogie sau comparabilitate între persoane în privința cărora s-a indus un tratament mai puțin favorabil.

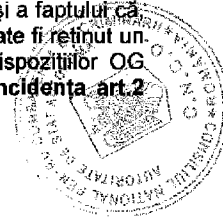
20. Față de cele expuse în petiția introductivă de procedură, prin adresa de citare, petentului i-a fost pus în vedere să identifice/specifice criteriul care consideră că a stat la baza refuzului reclamațiilor, conform art.2 alin.1 din OG nr.137/2000, republicată.

21. Pentru ca o faptă să fie considerată drept faptă de discriminare, aceasta trebuie să îndeplinească, cumulativ, mai multe **condiții**:

- *Existența unui tratament diferențiat, manifestat prin deosebire, excludere, restricție sau preferință;*
- *Existența unor persoane aflate în situații comparabile, în care tratamentul aplicat să fie diferit, sau a unor situații diferite la care tratamentul aplicat să fi fost similar;*
- *Tratamentul să aibă drept scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a unui drept recunoscut de lege;*
- *Existența unui criteriu de discriminare, cf. art 2 din ordonanta;*
- *Tratamentul diferențiat să nu fie justificat obiectiv de un scop legitim iar metodele de atingere a aceluși scop să nu fie adecvate și necesare;*
- *Existența unei legături de cauzalitate între tratamentul diferențiat și criteriul interzis de lege.*

22. În reținerea unei fapte de discriminare, și subsecvent a unei contravenții prevăzute în partea specială a O.G. nr. 137/2000, Colegiul Director în primă instanță, trebuie să analizeze incidența faptelor sub aspectul art. 2 din O.G. nr.137/2000, republicată, respectiv întrunirea cumulativă a elementelor constitutive ale discriminării astfel cum este definită în art.2 și subsecvent reținerea cumulativă a elementelor constitutive ale unei fapte contravenționale.

23. Față de neprecizarea unui criteriu de discriminare, precum și a faptului că din susținerile părților și minimul probatoriu depus în cauza, nu poate fi reținut un criteriu de discriminare și nici tratamentul diferențiat conform dispozițiilor OG nr.137/2000, republicată, Colegiul Director urmează a reține **neincidența art.2 din ordonanță.**

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cu unanimitate de voturi ale membrilor prezenți la ședință,

**COLEGIUL DIRECTOR
HOTĂRĂȘTE:**

1. Nu se întrunesc elementele constitutive ale discriminării potrivit O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată
2. Clasarea dosarului;
4. Se va răspunde părților în sensul celor hotărâte;
5. O copie a hotărârii se va transmite părților

VI. Modalitatea de plată a amenzii
Nu este cazul

VII. Călea de atac și termenul în care se poate exercita.
Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, în termen de 15 zile de la data primirii, potrivit O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicată și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.

Membrii Colegiului Director prezenți la ședință:

ASZTALOS CSABA FERENC – Membru

BERTZI TEODORA - Membru

CAZACU IOANA - Membru

HALLER ISTVAN - Membru

JURA CRISTIAN – Membru

LAZĂR MARIA- Membru

STANCIU CLAUDIA SORINA – Membru

VASILE ALEXANDRU VASILE – Membru

Hotărâre redactată de către:

Vasile Alexandru Vasile – Membru Colegiul Director al CNCD

Vasile Daniel – Asistent Colegiul Director al CNCD

Data redactării: 27.07.2012

Notă: prezenta Hotărâre emisă potrivit prevederilor legii și care nu este atacată în termenul legal, potrivit OG 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ, constituie de drept titlu executoriu.

